

**FİLİZ KİTABEVİ**



**Prof. Dr. Mustafa DURAL**

**Prof. Dr. Suat SARI**

# **TÜRK ÖZEL HUKUKU**

## **Cilt I**

**Temel Kavramlar ve  
Medenî Kanununun Başlangıç Hükümleri**

**16. Baskı**



**FİLİZ KİTABEVİ**  
**İSTANBUL**  
**2021**

**Ekim 2021**

ISBN: 978-975-368-663-1

**BASKI**

Kiraz Medya Sanayi ve Ticaret A.Ş  
Matbaacı Sertifika Numarası: 40162

**YAYINLAYAN**



Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım  
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.  
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)  
Vefa-Fatih/İSTANBUL  
Tel: (212) 527 0 718  
(212) 850 0 359  
Faks: (212) 519 20 71  
www.filizkitabevi.com  
bilgi@filizkitabevi.com  
Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

---

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

## 16. BASIYA ÖNSÖZ

Hukukun temel kavramları ile Medenî Kanunun başlangıç hükümlerini inceleyen bu kitap mevzuattaki ve uygulamadaki değişiklikler göz önünde bulundurularak güncel hâle getirilmiştir.

Kitabın basımında her zamanki titizliklerini gösteren Filiz Kitabevi mensuplarına sonsuz teşekkürler...

Suat Sarı  
İstanbul 2021



## İÇİNDEKİLER

<b>İÇİNDEKİLER</b> .....	V
<b>KISALTMALAR</b> .....	XVII
<b>1. HUKUK KAVRAMI</b> .....	1
1.1. Toplum Yaşamı, Düzen ve Güven Gereği.....	1
1.2. Toplum Düzenleyen Kuralların Türleri.....	2
1.2.1. Ahlâk kuralları .....	2
1.2.2. Din kuralları .....	2
1.2.3. Görgü (nezaket) kuralları .....	3
1.2.4. Örf ve âdet kuralları .....	3
1.2.5. Özel olarak hukuk kuralları.....	3
1.2.5.1. Genel açıklamalar ve tanım.....	3
1.2.5.2. Hukuk kuralları ile diğer toplumu düzenleyen kurallar arasındaki ilişki.....	4
1.2.5.3. Yaptırım (müeyyide).....	7
1.2.5.3.1. Genel olarak .....	7
1.2.5.3.2. Yaptırım türleri .....	7
1.2.5.3.2.1. Ceza.....	7
1.2.5.3.2.2. Tazminat.....	8
1.2.5.3.2.3. Geçersizlik (hükümsüzlük).....	8
1.2.5.3.2.4. Cebrî icra.....	9
<b>2. HUKUKUN ÇEŞİTLİ ANLAMLARI</b> .....	9
2.1. Pozitif (müsbet, yürürlükteki) hukuk .....	9
2.2. Tarihi hukuk.....	10
2.3. Yazılı hukuk (mevzuat).....	10
2.4. Yazılı olmayan hukuk (örf ve adet hukuku).....	10
2.5. İdeal hukuk.....	10
2.6. Hukuk bilimi .....	11
<b>3. HUKUKUN DALLARI VE MEDENÎ HUKUKUN BUNLAR İÇİNDEKİ YERİ</b> .....	11
3.1. Hukukun Dalları.....	11
3.1.1. İç hukuk-uluslararası (milletlerarası) hukuk.....	11
3.1.1.1. İç hukuk .....	11
3.1.1.2. Uluslararası (milletlerarası) hukuk.....	11
3.1.2. Maddî hukuk-usul hukuku (şeklî hukuk-yargılama hukuku).....	11
3.1.2.1. Maddî hukuk .....	11
3.1.2.2. Usul hukuku .....	11
3.1.3. Kamu hukuku-özel hukuk .....	11

3.1.3.1. Genel olarak .....	11
3.1.3.2. Kamu hukukunun dalları .....	13
3.1.3.2.1. Anayasa hukuku .....	13
3.1.3.2.2. İdare hukuku.....	13
3.1.3.2.3. Ceza hukuku.....	13
3.1.3.2.4. Ceza usul hukuku .....	14
3.1.3.2.5. Medenî usul hukuku .....	14
3.1.3.2.6. İcra ve İflâs hukuku.....	14
3.1.3.2.6.1. İcra hukuku.....	14
3.1.3.2.6.2. İflâs hukuku.....	14
3.1.3.2.7. Uluslararası (milletlerarası) hukuk .....	14
3.1.3.2.8. Malî hukuk .....	14
3.1.3.2.9. Genel kamu hukuku .....	14
3.1.3.3. Özel hukukun dalları .....	15
3.1.3.3.1. Medenî hukuk.....	15
3.1.3.3.2. Borçlar hukuku.....	15
3.1.3.3.3. Ticaret hukuku .....	15
3.1.3.3.4. Devletler özel hukuku (uluslararası özel hukuk–milletlerarası özel hukuk).....	15
3.1.3.3.5 Fikrî hukuk.....	15
3.1.3.4. Karma nitelikteki hukuk dalları.....	15
3.1.3.4.1. İş hukuku ve sosyal güvenlik hukuku.....	15
3.1.3.4.2. Toprak hukuku .....	16
3.1.3.4.3. Hava hukuku .....	16
3.2. Medenî Hukukun Özel Hukuk Kamu Hukuku Ayrımındaki Yeri ve Anlamı ...	16
3.2.1. Medenî hukukun yeri .....	16
3.2.2. Medenî hukukun anlamı.....	16
<b>4. MEDENÎ HUKUKUN DÜZENLENİŞ TARZI VE BU SİSTEMLER İÇİNDE TÜRK MEDENÎ HUKUKUNUN YERİ .....</b>	<b>17</b>
4.1. Roma/Cermen hukuk sistemi .....	17
4.2. Anglo/Sakson hukuk sistemi .....	18
4.3. İslam hukuku .....	19
4.4. Sosyalist hukuk sistemi .....	19
4.5. Türkiye'nin bu sistemler içindeki yeri.....	20
<b>5. TÜRK MEDENÎ HUKUKUNUN DA İÇİNDE BULUNDUĞU ROMA/CERMEN HUKUK SİSTEMİNDE KANUNLAŞTIRMA HAREKETLERİ .....</b>	<b>20</b>
5.1. Kanunlaştırma kavramı .....	20
5.2. Kanunlaştırma yöntemleri .....	21
5.2.1. Kazuistik (meseleci) yöntem .....	21
5.2.2. Soyut (mücerret) sistem .....	21
5.3. Medenî hukuk alanındaki başlıca kanunlaştırma hareketleri.....	22
5.3.1. Prusya Devletleri Genel Land Kanunu (Allgemeines Landrecht für die preussischen Staaten).....	22



5.3.2. Fransız Medenî Kanunu (Code Civil Français, Ccfr) .....	22
5.3.3. Avusturya Medenî Kanunu (Allgemeines Bürgerliches Gesetsbuch, ABGB) .....	22
5.3.4. Alman Medenî Kanunu (Bürgerliches Zivilgesetsbuch, BGB) .....	23
5.3.5. İsviçre Medenî Kanunu (Schweizerisches Zivilgesetsbuch, ZGB; Code Civil Suisse, Ccs) .....	23
<b>6. TÜRKİYE’DE KANUNLAŞTIRMA HAREKETLERİ, ÖZELLİKLE MEDENÎ HUKUKUN VE BORÇLAR HUKUKUNUN GELİŞİMİ</b> .....	25
6.1. Cumhuriyetin kurulmasından önceki dönem .....	25
6.2. Cumhuriyet dönemi ve Türk Medenî Kanununun oluşumu .....	26
6.3. Yeni Türk Medenî Kanununun bütünüyle değerlendirilmesi .....	28
6.3.1. Genel olarak .....	28
6.3.2. Şekil bakımından .....	29
6.3.3. Esas yönünden .....	30
A) Başlangıç .....	31
B) Kişiler Hukuku .....	31
1) Gerçek Kişiler Bölümü .....	31
2) Tüzel Kişiler Bölümü .....	33
C) Aile Hukuku .....	34
1) Evlilik Hukuku Kısmı .....	34
a) Evlenme Bölümü .....	34
b) Boşanma Bölümü .....	36
c) Evliliğin Genel Hükümleri Bölümü .....	38
d) Eşler Arasındaki Mal Rejimi Bölümü .....	40
2) Hısımlık Kısmı .....	43
a) Soybağının Kurulması Bölümü .....	44
b) Aile Bölümü .....	51
3) Vesayet Kısmı .....	52
a) Vesayet Düzeni Bölümü .....	52
b) Vesayetın Yürütülmesi Bölümü .....	54
c) Vesayetın Sona Ermesi Bölümü .....	54
D) Miras Hukuku .....	55
1) Mirasçılar Kısmı .....	55
a) Yasal Mirasçılar Bölümü .....	55
b) Ölüme Bağlı Tasarruflar Bölümü .....	55
2) Mirasın Geçmesi Kısmı .....	59
a) Mirasın Açılması Bölümü .....	59
b) Mirasın Geçmesinin Sonuçları Bölümü .....	60
c) Mirasın Paylaşılması Bölümü .....	61
E) Eşya Hukuku .....	63
1) Mülkiyet Kısmı .....	63
a) Genel Hükümler Bölümü .....	63
b) Taşınmaz Mülkiyeti Bölümü .....	65

c) Taşınır Mülkiyeti Bölümü.....	68
2) Sınırlı Ayni Haklar Kısmı.....	68
a) İrtifak Hakları ve Taşınmaz Yükü Bölümü .....	68
b) Taşınmaz Rehni Bölümü.....	69
c) Taşınır Rehni Bölümü.....	69
3) Zilyetlik ve Tapu Sicili Kısmı.....	70
a) Zilyetlik Bölümü.....	70
b) Tapu Sicili Bölümü.....	70
6.4. Yeni Borçlar Kanununun Oluşumu .....	71
6.4.1. Genel olarak değerlendirilmesi .....	71
6.4.2. Şekil yönünden.....	71
6.4.3. Esas bakımından.....	71
<b>7. MEDENÎ KANUN VE BORÇLAR KANUNUNUN BÜTÜNLÜĞÜ .....</b>	<b>95</b>
<b>8. HUKUKUN KAYNAKLARI ÖZELLİKLE MEDENÎ KANUNUN</b>	
<b>YÜRÜRLÜK KAYNAKLARI .....</b>	<b>96</b>
8.1. Genel olarak .....	96
8.1.1. Yaratıcı kaynak .....	96
8.1.2. Yürürlük kaynakları .....	96
8.1.3. Bilgi kaynakları.....	96
8.2. Medenî hukukun yürürlük kaynakları .....	96
8.2.1. Asıl yürürlük kaynakları.....	97
8.2.1.1. (teknik anlamda) Kanun .....	97
8.2.1.1.1. Kanunların hazırlanması.....	98
8.2.1.1.2. Kanunların özellikleri.....	99
8.2.1.1.2.1. Genellik.....	99
8.2.1.1.2.2. Süreklilik .....	99
8.2.1.1.3. Kanunların Anayasaya uygunluğu ve bunun denetlenmesi .....	99
8.2.1.1.3.1. İptâl davası .....	100
8.2.1.1.3.2. Anayasa'ya aykırılık iddiasının def'i olarak ileri sürülmesi.....	101
8.2.1.1.3.3. Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru.....	102
8.2.1.2. Kanun hükmünde kararname.....	103
8.2.1.3. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi .....	104
8.2.1.4. Tüzük .....	105
8.2.1.5. Yönetmelik.....	105
8.2.2. Tamamlayıcı hukuk kaynağı: Örf ve âdet hukuku.....	106
8.2.2.1. Örf ve âdet hukukunun tanımı .....	106
8.2.2.2. Örf ve âdet hukukunun unsurları.....	107
8.2.2.2.1. Maddî unsur .....	107
8.2.2.2.2. Manevî unsur.....	107
8.2.2.2.3. Hukukî unsur.....	107
8.2.2.3. Örf ve âdet hukukunun türleri .....	108
8.2.2.3.1. Yaygın ve yöresel örf ve âdet hukuku .....	108
8.2.2.3.2. Genel örf ve âdet hukuku, özel örf ve âdet hukuku .....	108

8.2.2.3.3. Alelaide örf ve âdet hukuku,ticarî örf ve âdet hukuku.....	108
8.2.2.4. Örf ve âdet hukukunun rolü.....	108
8.2.2.4.1. Kanun boşluklarını doldurmak.....	108
8.2.2.4.2. Yorum.....	109
8.2.2.4.3. Kanuna aykırı örf ve âdet.....	109
8.2.3. Sözleşme bir hukuk kaynağı mıdır?.....	110
<b>9. ÖZEL OLARAK:MEDENÎ HUKUKUN TEMEL KAYNAKLARI OLAN TÜRK MEDENÎ KANUNU VE BORÇLAR KANUNU.....</b>	<b>111</b>
9.1. Türk Medenî Kanunu.....	111
9.1.1. Başlangıç.....	111
9.1.2. Kişiler Hukuku.....	112
9.1.3. Aile Hukuku.....	112
9.1.4. Miras Hukuku.....	112
9.1.5. Eşya Hukuku.....	112
9.2. Türk Borçlar Kanunu.....	113
9.3. Medenî Kanun'da genel bölüm meselesi:MK 5.....	113
9.4. Medenî Kanunun 5. maddesinin uygulama şartları.....	115
9.4.1. Bir özel hukuk ilişkisinin varlığı.....	116
9.4.2. Özel bir düzenlemenin bulunmaması.....	116
9.4.3. Hükmün örneksemeyeyle uygulanması.....	116
<b>10. KANUNLARIN UYGULANMASI.....</b>	<b>117</b>
10.1. Genel olarak.....	117
10.2. Kanunların yer itibariyle uygulanması.....	118
10.3. Kanunların zaman itibariyle uygulanması.....	118
10.4. Kanun hükümlerinin sözüyle ve özüyle uygulanması.....	122
10.4.1. Genel açıklama.....	122
10.4.2. Kanun hükümlerinin sözü itibariyle uygulanması.....	123
10.4.2.1. Kanun hükümlerinin düz anlam itibariyle uygulanması.....	123
10.4.2.2. Kanun hükümlerinin zıt anlam (mefhumu muhalif) itibariyle uygulanması.....	123
10.4.2.3. Kanun hükümlerinin atıf yoluyla uygulanması.....	124
10.4.3. Kanun hükümlerinin özleri itibariyle uygulanması ve yorum.....	125
10.4.3.1. Kanun hükümlerinin özleri itibariyle uygulanmaları.....	125
10.4.3.2. Yorum.....	127
10.4.3.2.1. Tanım ve genel açıklamalar.....	127
10.4.3.2.2. Yorumun türleri.....	127
10.4.3.2.3. Yorum metodları.....	128
10.4.3.2.3.1. Söze göre (lafzî) yorum metodu.....	128
10.4.3.2.3.2. Sübjektif tarihî yorum metodu.....	128
10.4.3.2.3.3. Objektif tarihî yorum metodu.....	128
10.4.3.2.3.4. Objektif zamana uygun yorum metodu.....	129
10.4.3.2.4. Yorumda yararlanılacak araçlar.....	129
10.5. Kanun hükümlerinin niteliklerine göre uygulanması.....	132
10.5.1. Genel hükümler-özel hükümler.....	132
10.5.2. Emredici hükümler-emredici olmayan hükümler.....	132

10.5.2.1. Emredici hükümler .....	132
10.5.2.2. Emredici olmayan hukuk kuralları .....	133
10.5.2.2.1. Yedek hükümler .....	133
10.5.2.2.2. Yorumlayıcı hukuk kuralları .....	133
<b>11. KANUN HÜKÜMLERİNİN UYGULANMASINDA HÂKİMİN TAKDİR YETKİSİ .....</b>	<b>134</b>
11.1. Şartlarda takdir yetkisi .....	135
11.2. Hükümde takdir yetkisi .....	135
<b>12. KANUNDA UYGULANABİLİR BİR HÜKÜM BULUNMAMASI HALİNDE ÖRF VE ÂDET HUKUKUNUN UYGULANMASI .....</b>	<b>135</b>
12.1. Giriş .....	135
12.2. Boşluk .....	136
12.3. Boşluk ve hukuk dışı alan .....	136
12.4. Boşluk ve menfi çözüm (nitelikli susma) .....	136
12.5. Boşluk ve kanunun yetersizliği .....	138
12.6. Boşluk türleri .....	138
12.6.1. Hüküm içi boşluk-kanun boşluğu .....	138
12.6.1.1. Hüküm içi boşluk .....	138
12.6.1.2. Kanun boşluğu .....	139
12.6.1.2.1. Gerçek boşluk .....	139
12.6.1.2.1.1. Açık boşluk .....	139
12.6.1.2.1.2. Örtülü boşluk .....	139
12.6.1.2.2. Gerçek olmayan boşluk .....	140
<b>13. KANUN BOŞLUĞUNUN DOLDURULMASI YOLLARI .....</b>	<b>140</b>
13.1. Örf ve âdet hukukunun uygulanması .....	140
13.2. Hâkimin hukuk yaratması .....	141
13.2.1. Genel olarak .....	141
13.2.2. Hâkimin hukuk yaratmasının şartları .....	142
13.2.3. Hâkimin hukuk yaratırken izleyeceği yöntem .....	143
13.2.4. Hâkimin hukuk yaratırken yararlanacağı araçlar .....	144
13.2.5. Hâkimin yarattığı hukukun uygulanması .....	144
<b>14. HÂKİMİN HUKUKU UYGULARKEN BİLİMSEL GÖRÜŞLERDEN VE MAHKEME KARARLARINDAN YARARLANMASI .....</b>	<b>145</b>
14.1. Genel Olarak .....	145
14.2. Bilimsel Görüşler (Öğreti, Doktrin) .....	146
14.3. Yargı Kararları .....	147
<b>15. HAK .....</b>	<b>148</b>
<b>16. HAKLARIN ÇEŞİTLERİ .....</b>	<b>150</b>
16.1. Dayandığı hukuk dalına göre hakların ayırımı: Kamu hukuku hakları- Özel hukuk hakları .....	151
16.2. Niteliklerine göre hakların ayırımı: Mutlak Haklar-Nisbî (Kişisel) Haklar .	152
16.2.1. Mutlak haklar .....	152
16.2.1.1. Eşya üzerindeki mutlak haklar .....	152

16.2.1.1.1. Aynî haklar (maddî eşya üzerinde mutlak haklar) .....	153
16.2.1.1.1.1. Mülkiyet.....	155
16.2.1.1.1.2. İrtifak hakkı .....	155
a. Kavram.....	155
b. Çeşitleri.....	156
aa. Eşyadan yararlanmanın içeriğine göre.....	156
bb. Eşyadan yararlanma şekline göre.....	157
cc. Sahibinin belirlenme şekline göre .....	158
16.2.1.1.1.3. Rehin hakkı .....	159
16.2.1.1.1.4. Taşınmaz yükü (gayrimenkul mükellefiyeti) .....	161
16.2.1.1.2. Fikrî haklar (Maddî olmayan eşya üzerindeki mutlak haklar) .....	162
16.2.1.2. Kişi üzerindeki mutlak haklar.....	163
16.2.1.2.1. Kişinin kendi üzerindeki mutlak hakları: Kişilik hakkı .....	163
16.2.1.2.2. Kişinin başkalarına ilişkin mutlak hakları: Velâyet ve vesayet.....	164
16.2.2. Nisbî haklar (Kişisel haklar).....	165
16.2.2.1. Nisbî hakların çeşitleri .....	166
16.2.2.1.1. Alacak hakkı .....	166
16.2.2.1.2. Yenilik doğuran haklar .....	167
16.2.2.1.3. Borç ilişkisi dışındaki hukukî ilişkilerden doğan nisbî haklar .....	168
16.2.2.2. Etkisi güçlendirilmiş nisbî (kişisel) haklar.....	169
16.3. Konularına Göre Haklar: Malvarlığı Hakları-Kişi Varlığı Hakları.....	172
16.3.1. Malvarlığı hakları .....	172
16.3.2. Kişi varlığı hakları .....	173
16.4. Devir Edilebilmelerine Göre Haklar: Devredilebilir Haklar- Devredilemeyen Haklar .....	173
16.5. Kullanabilecek Kişilere Göre Haklar: Kişiye Sıkı Sıkıya Bağlı Haklar- Başkasınca Kullanılabilecek Haklar.....	175
16.6. Hak Sahibinin Belirlenmesi Şekline Göre Haklar: Bağımsız Haklar- Bağlı Haklar.....	177
16.6.1. Bağımsız haklar .....	177
16.6.2. Bağlı haklar .....	177
16.6.2.1. Eşyaya bağlı haklar.....	178
16.6.2.2. Alacağa bağlı haklar .....	179
16.6.2.3. Sözleşmeye bağlı haklar .....	179
16.6.2.4. Bir topluluğa mensup olmaya bağlı haklar .....	179
16.7. Sağladıkları Yetkinin İçeriğine Göre Haklar: Yararlanma Hakları- Düzenleme Hakları.....	179
16.7.1. Yararlanma hakları .....	179
16.7.2. Düzenleme hakları .....	180

16.7.2.1. Genel olarak .....	180
16.7.2.2. Yenilik doğuran haklar .....	181
16.7.2.2.1. Kavram .....	181
16.7.2.2.2. Yenilik doğuran hakların çeşitleri .....	181
16.7.2.2.2.1. Kurucu yenilik doğuran haklar .....	182
16.7.2.2.2.2. Değiştirici yenilik doğuran haklar .....	183
16.7.2.2.2.3. Bozucu yenilik doğuran haklar .....	184
16.7.2.2.3. Yenilik doğuran hakların kullanılması .....	185
16.7.2.2.4. Yenilik doğuran hakların ortak özellikleri .....	186
16.7.2.2.4.1. Yenilik doğuran haklar kullanılmakla sona ererler .....	186
16.7.2.2.4.2. Yenilik doğuran haklar kullanıldıktan sonra, buna ilişkin işlem geri alınmaz .....	186
16.7.2.2.4.3. Yenilik doğuran hakların kullanılması, kural olarak, şarta bağlanamaz .....	188
16.7.2.2.4.4. Yenilik doğuran hakların kullanılmasını sınırlayan süreler hak düşürücü süredir .....	189
16.7.2.3. Defi hakları .....	190
<b>17. HAK SAHİBİ .....</b>	<b>191</b>
<b>18. HAKLARIN KAZANILMASI .....</b>	<b>192</b>
18.1. Hukuki Olay .....	193
18.2. Hukuki Fiil .....	194
18.3. Hukuka Uygun Fiiller .....	195
18.3.1. İrade açıklamaları (irade açığa vurmaları) .....	195
18.3.1.1. Hukukî işlemler .....	195
18.3.1.2. Hukukî işlem benzeri fiiller .....	195
18.3.1.3. Maddî fiiller .....	196
18.3.2. Bilgi (tasavvur) açıklamaları .....	197
18.3.3. His açıklamaları .....	197
18.4. Hukukî İşlem .....	197
18.4.1. Hukukî işlemin unsurları .....	198
18.4.1.1. İrade beyanı .....	199
18.4.1.1.1. İrade beyanının tanımı ve unsurları .....	199
18.4.1.1.2. İrade beyanının çeşitleri .....	200
18.4.1.1.2.1. Açık (sarih) irade beyanları-örtülü (zımni) irade beyanları .....	200
18.4.1.1.2.2. Yöneltilmesi gerekli irade beyanları-yöneltilmesi gerekli olmayan irade beyanları .....	203
18.4.1.1.2.3. Doğrudan irade beyanları-dolaylı irade beyanları .....	204
18.4.1.2. İrade beyanına hukukun uygun sonuç bağlanması .....	204
18.4.2. Hukukî işlemlerin çeşitleri .....	205
18.4.2.1. Gerekli irade beyanı sayısı açısından: Tek (bir) taraflı hukukî işlem-İki veya çok taraflı hukukî işlemler .....	205
18.4.2.1.1. Tek (bir) taraflı hukukî işlemler .....	205
18.4.2.1.2. İki veya çok taraflı hukukî işlemler .....	206

18.4.2.1.2.1. Sözleşme .....	206
18.4.2.1.2.1.1. Borç sözleşmeleri .....	206
18.4.2.1.2.1.2. Medenî Hukukun diğer alanlarına ilişkin sözleşmeler .....	207
18.4.2.1.2.2. Karar .....	207
18.4.2.2. Sonuçlarına göre hukuk işlem çeşitleri .....	208
18.4.2.2.1. Hukukî işlemin sonuçlarını doğurduğu zamana göre: Sağlar arası hukukî işlemler-Ölüme bağlı hukukî işlemler .....	208
18.4.2.2.2. Hukukî işlemin sonuçlarını doğurduğu değere göre çeşitleri-Kişi varlığına ilişkin hukukî işlemler-Malvarlığına ilişkin hukukî işlemler .....	208
18.4.2.2.2.1. Kişi varlığına ilişkin hukukî işlemler .....	208
18.4.2.2.2.2. Malvarlığına ilişkin hukukî işlemler .....	209
18.4.2.2.2.2.1. Borçlandırıcı işlem .....	209
18.4.2.2.2.2.2. Tasarruf işlemi .....	211
18.4.2.2.2.2.3. Kazandırıcı işlem .....	213
18.4.3. Hukukî işlemin geçerlilik şartları .....	216
18.4.3.1. Bütün hukukî işlemlerde aranan geçerlilik şartları .....	216
18.4.3.1.1. Ehliyet .....	216
18.4.3.1.2. Hukukî işlem emredici hukuk kurallarına, genel ahlâka, kamu düzenine, kişilik haklarına uygun olmalıdır .....	217
18.4.3.1.3. Hukukî işlemin konusunun imkânsız olmaması gerekir .....	218
18.4.3.1.4. Hukukî işlemin unsuru irade beyanı sağlıklı olmalıdır .....	218
18.4.3.1.5. Hukukî işlem muvazaalı olmalıdır .....	218
18.4.3.2. Bazı hukukî işlemlerde aranan geçerlilik şartları .....	219
18.4.3.2.1. Hukukî işlemin geçerlilik şekline uyularak yapılması .....	219
18.4.3.2.2. Tasarruf işlemlerinde işlemi yapanın tasarruf yetkisinin bulunması .....	221
18.4.3.2.3. Sebebe bağlı tasarruf işlemlerinde geçerli bir hukukî sebebin varlığı .....	222
18.4.3.2.4. Tam iki taraflı (karşılıklı) sözleşmelerde aşırı yararlanma (gabin) bulunmaması .....	222
18.4.3.2.5. Genel işlem şartları içeren hukukî işlemlerde kanunun öngördüğü sınırlara uyulması .....	222
18.4.4. Hukukî işlemin geçersizliği .....	223
18.4.4.1. Yokluk .....	223
18.4.4.2. Kesin hükümsüzlük .....	224
18.4.4.2.1. Kavram .....	224
18.4.4.2.2. Kesin hükümsüzlük sebepleri .....	225
18.4.4.2.3. Tahvil .....	226
18.4.4.3. İptal edilebilirlik .....	227
18.4.4.4. Noksanlık .....	229
18.4.4.5. Nisbî geçersizlik (Nisbî etkisizlik) .....	231
18.4.4.6. Kısmî geçersizlik .....	231
18.5. Hakların Kazanılmasının Şekilleri .....	232
18.5.1. Aslen kazanma .....	232
18.5.2. Devren kazanma .....	233
18.5.3. Tesisen kazanma .....	234

<b>19. HUKUKÎ İLİŞKİLERDE VE HAKLARIN KAZANILMASINDA İYİNİYETİN ROLÜ</b> .....	235
19.1. İyiniyet Kavramı.....	235
19.2. İyiniyetin Rolü.....	236
19.2.1. Genel olarak.....	236
19.2.2. Hakların kazanılmasında iyiniyetin rolü.....	238
19.2.3. İyiniyetin arandığı zaman.....	240
19.3. İyiniyetin İspatı.....	241
<b>20. HAKLARIN KULLANILMASINDA SINIRLAR: DÜRÜSTLÜK KURALINA UYMA ZORUNLULUĞU VE HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI YASAĞI</b> .....	243
20.1. Genel Olarak.....	243
20.2. Dürüstlük Kuralı.....	244
20.2.1. Dürüstlük kuralının anlamı.....	244
20.2.2. Dürüstlük kuralının uygulama alanı.....	245
20.2.2.1. Kanun hükümlerinin uygulanmasında dürüstlük kuralının rolü.....	245
20.2.2.1.1. Kanun hükümlerinin yorumlanmasında.....	245
20.2.2.1.2. Kanuna karşı hilenin önlenmesinde.....	246
20.2.2.2. Hukukî işlemlerde, özellikle de sözleşmelerde dürüstlük kuralının uygulanması.....	248
20.2.2.2.1. Sözleşme yapma zorunluluğu.....	248
20.2.2.2.2. Sözleşmenin müzakeresinde özenli ve dürüst davranma yükümlülüğü.....	249
20.2.2.2.3. Tek taraflı hukukî işlemlerin yorumlanmasında ve özellikle de sözleşmenin kurulmasında dürüstlük kuralının rolü.....	250
20.2.2.2.4. Sözleşmenin yorumlanması ve tamamlanmasında dürüstlük kuralının rolü.....	251
20.2.2.2.5. Sözleşmeden doğan borçların belirlenmesinde dürüstlük kuralının rolü.....	252
20.2.2.2.6. Sözleşmede değişiklik yapılmasında veya sona erdirilmesinde dürüstlük kuralının rolü.....	253
20.3. Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı.....	256
20.3.1. Hakkın kötüye kullanılması yasağının anlamı.....	256
20.3.2. Hakkın kötüye kullanılması oluşturabilen durumlar.....	257
20.3.2.1. Hakkın kullanılmasında menfaatin bulunmaması.....	258
20.3.2.2. Hakkın kullanılmasındaki menfaatle, başkasının uğrayacağı zarar arasında aşırı nisbetsizlik bulunması.....	258
20.3.2.3. Çelişkili davranışta bulunulması (Uyandırılan güvene aykırı davranışta bulunma).....	259
20.3.2.4. Hakkın tanınmasındaki amaca aykırı kullanılması.....	260
20.3.3. Hakkın kötüye kullanılmasının yaptırımı.....	261
20.4. Dürüstlük Kuralı Ve Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağının Uygulanmasının Esasları.....	261
<b>21. HAKLARIN KORUNMASI</b> .....	263
21.1. Talep.....	263



21.2. Dâva.....	265
21.2.1. Dâva kavramı ve çeşitleri .....	265
21.2.2. Dava karşısında davalının durumu .....	266
21.2.3. İddia ve savunmanın ispatı .....	268
21.2.3.1. İspat kavramı .....	268
21.2.3.2. İspat yükü .....	269
21.2.3.2.1. Genel kural .....	269
21.2.3.2.2. İstisnalar.....	269
21.2.3.2.2.1. Hayatın olağan akışına uygun olguların aksini ispat .....	270
21.2.3.2.2.2. Mâruf ve meşhur vakıaların ispatı.....	270
21.2.3.2.2.3. İspat yükünü kanunun özel olarak belirlediği hâller .....	270
21.2.3.2.2.4. Karineye dayanan ispat .....	271
21.2.3.2.2.5. Resmî sicil ve senetlere dayanan iddiaların ispatı .....	272
21.2.3.2.2.6. İkrar .....	274
21.3. Cebrî İcra.....	274
21.4. Hak Sahibinin Hakkını Kendisinin Koruması.....	276
<b>22. HAKLARIN KAYBEDİLMESİ .....</b>	<b>276</b>
<b>KAVRAMLARA GÖRE ARAMA CETVELİ .....</b>	<b>281</b>
<b>MEVZUAT ARAMA CETVELİ .....</b>	<b>293</b>
<b>YARARLANILAN KAYNAKLAR.....</b>	<b>301</b>



## KISALTMALAR

ABGB	: Das Allgemeine Burgerliche Gesetzbuch
AHFD	: Ankara Hukuk Fakültesi Dergisi
AMKYUHK	: Anayasa Mahkemesinin Kuruluřu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun
Art.	: Artikel
Ay.	: Anayasa
Bd.	: Band
Bem.	: Bemerkung
BGB	: Burgerliches Gesetzbuch
BGE	: Entscheidungen des Schweizerischen Bundesgerichts
BK.	: 818 sayılı Borçlar Kanunu
bkz.	: Bakınız
C.	: cilt
Ccfr.	: Code Civil Français
CMK.	: Ceza Muhakemeleri Kanunu
dn.	: Dipnotu
E.	: Esas
FSEK	: Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
HD.	: Hukuk Dairesi
HGK.	: Hukuk Genel Kurulu
HMK.	: 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HUMK.	: 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
İBD.	: İstanbul Barosu Dergisi
İbk.	: İçtihadı Birleřtirme Kararı
İc. İf. K.	: İcra İflâs Kanunu
İHFM.	: İstanbul Hukuk Fakültesi Mecmuası
K.	: Karar
krř. (karř)	: Karşılaştırımız
m.	: Madde
MHAD.	: Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi
MK.	: Türk Medenî Kanunu
MÖHUK	: Milletlerarası zel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun
N.	: Randnote

Nr.	: Numara
OR	: Obligationenrecht
RG.	: Resmî Gazete
RKD	: Resmî Kararlar Dergisi
SJZ	: Schweizerische Juristenzeitung
TKHK	: Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun
TBK	: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TTK	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
vb.	: ve başkaları
vd.	: ve devamı
Vorbem.	: Vorbemerkung
YKD.	: Yargıtay Kararları Dergisi
Yön.	: Yönetmelik
ZBG	: Schweizerisches Zivilgesetzbuch
ZSR	: Zeitschrift für Schweizerisches Recht